

EN LEKTION OM ...

Valet

För årskurs 1–3

Tidsåtgång:

Ca 60 minuter

Bakgrund

Den 13 september 2026 är det val i Sverige. Då har alla röstberättigade möjlighet att påverka vilka partier som ska styra i riksdagen, regioner och kommuner de kommande fyra åren. Under den här lektionen kommer eleverna få kunskap om hur ett val går till.

Syfte och mål

Eleverna ska få:

- lära sig begrepp kopplade till valet
- fundera och samtala kring hur beslut och omröstningar kan ske
- träna på hur man kan framföra åsikter.

Koppling till aktuell händelse

Vart fjärde år är det val till riksdag, regioner och kommuner i Sverige. I TV, tidningar och sociala medier kommer partier och politiker att framföra sina budskap och åsikter om vad de vill med sin politik och varför de ska få vara med och styra. Inför valet ställs det ofta ut valstugor runt om i landet. Där kan man få information om de olika partiernas politik. Man kan även ställa frågor.

Koppling till läroplanen

Grundläggande demokratiska principer. Vad åsikts- och yttrandefrihet samt majoritetsprincipen kan innebära i skolan och i samhället. Aktuella samhällsfrågor i olika medier.

Förberedelser

- Skriv ut (gärna i A3-format) de tre affischerna för de påhittade partierna.
- Skriv ut röstsedlar så att det räcker till alla elever.
- Om möjlighet finns: Ställ i ordning ett eller flera "röstbås", till exempel med hjälp av en bordskärm. Det behövs även en "valurna", en låda att lägga röstsedlarna i.

Lektion

1. Samtala och diskutera.

- Skriv orden VAL, RÖSTA och PARTIER på tavlan. Läs orden högt för eleverna.
- Låt eleverna i par fundera och samtala tillsammans utifrån frågorna:
  - ▶ Känner ni igen de här orden?
  - ▶ När har ni hört dem?
  - ▶ Vad betyder orden?
- Gå igenom elevernas svar tillsammans i klassen. Kom fram till att det är val i Sverige den 13 september och då kan man rösta på olika partier som ska vara med och styra.

2. Faktadel

Läraren berättar:

När man röstar i riksdagsvalet är man med och bestämmer vilka partier och personer man tycker ska styra Sverige. För att få rösta måste man ha fyllt 18 år, vara svensk medborgare och vara folkbokförd i landet.

Det finns 349 platser i riksdagen. Platserna kallas för mandat. Hur många mandat ett parti får beror på hur många röster partiet har fått. Har ett parti fått för få röster (mindre än 4 procent) kommer det inte in i riksdagen.

De åtta partier som idag ingår i riksdagen är: Socialdemokraterna, Sverigedemokraterna, Moderaterna, Centerpartiet, Vänsterpartiet, Kristdemokraterna, Miljöpartiet samt Liberalerna. Det finns flera andra partier i

Sverige men de är inte i riksdagen.

Samtidigt som man röstar i riksdagsvalet kan man även rösta i kommunval och regionval. I de valen får fler rösta, till exempel personer som inte är svenska medborgare men som bor i Sverige. Kommunvalet handlar om det som finns nära där man bor, till exempel om skola och äldreomsorg. Regionen är ett större område än kommunen men inte lika stort som hela Sverige. Här beslutas det bland annat om sjukvård.

För att kunna rösta behöver man ha ett röstkort. Det skickas hem några veckor före valet. På valdagen röstar man i olika lokaler, till exempel i skolor. I vallokalen går man in bakom en skärm och lägger en röstsedel i ett kuvert. På röstsedeln står det vilket parti man röstar på. Skärmen är till för att man inte ska behöva visa eller berätta för någon vad man röstar på. Sedan lägger man sina kuvert (ett för varje val) i rätt valurnor. Personal på plats stryker personens namn i röstlängden, en lista med namnen på alla som ska rösta i just den lokalen. Det går även bra att förtidsrösta. Det betyder att man röstar tidigare än på själva valdagen.

3. Aktivitet – rösta på ett parti

För att belysa hur partier kan göra för att nå ut med sina budskap samt hur ett val går till kan ni göra aktiviteten Rösta på ett parti.

- Visa de tre valaffischerna för de påhittade partierna Fruktpartiet, Badhuspartiet och Djurpartiet. Titta på

affischerna och samtala tillsammans om vad partierna vill med sin ”politik”.

Fråga eleverna:

- ▶ Vad ser ni på affischen?
  - ▶ Vad vill partiet?
  - ▶ Vilka tror ni röstar på partiet?
  - ▶ Vad händer om partiet vinner?
- Berätta sedan att eleverna ska få vara med och rösta i ett val. Valet står mellan de tre olika partierna. Här är det viktigt att poängtera att eleverna ska fundera och välja enskilt, utan påverkan från övriga klasskamrater.
  - Se till att det finns röstsedlar för alla partier som eleverna kan välja mellan.
  - Gå igenom hur valet går till: eleverna tar en röstsedel för det parti de vill rösta på. De går sedan bakom en skärm eller in i ett röstbås, där ingen kan se vad de väljer. Där lägger de sin röstsedel i ett kuvert.
  - När de är klara lämnar de kuvertet i en valurna (kanske en skokartong med en skåra i locket). Om ni har förberett med kuvert, röstbås och valurna, genomför ni valet på så sätt. Annars röstar eleverna utifrån de förutsättningar ni har i klassrummet.
  - Genomför valet/röstningen. När alla elever har fått rösta, går ni vidare med själva rösträkningen. Synliggör hur många röster varje parti får. Samtala om resultatet:
    - ▶ Vilket parti vann?
    - ▶ Varför blev det just det partiet, tror ni?
    - ▶ Hur känner man om det blev ett annat parti än det man själv röstade på?
    - ▶ Hur upplevde eleverna det vara att välja och rösta? Var det lätt eller svårt?

4. Avslutning

Avsluta lektionen och övningen genom att låta eleverna i par fundera på och samtala om:

- ▶ Vad har vi gjort idag?
- ▶ På vilket sätt hänger det vi har gjort idag ihop med valet den 13 september?
- ▶ Vad har vi lärt oss?

Arbeta vidare

För att fortsätta arbetet med valet och partier, kan eleverna i par eller grupper få skapa egna partier.

Som stöd kan de använda följande frågor:

- ▶ Vad ska vårt parti heta?
- ▶ Vad ska vara vårt partis fråga, vad vill vi?
- ▶ Hur ser vår symbol ut?

På A3-papper kan grupperna skriva och rita om sitt parti. När eleverna är klara kan de med fördel få redovisa för resten av klassen. Synliggör gärna elevernas affischer så att andra kan ta del av dem.

**ALLA BARN
SKA FÅ VÄLJA OCH ÄTA
GRATIS FRUKT
VARJE DAG I SKOLAN!**

*Frukt gör
oss glada*

MER ENERGI

BÄTTRE FOKUS

GLADARE SKOLA

♥ RÖSTA PÅ FRUKTPARTIET!

MER FRUKT • MER GLÄDJE • EN BÄTTRE SKOLDAG! ♥

**RÖSTA PÅ
BADHUS-
PARTIET!**

**VATTEN. GLÄDJE.
GEMENSKAP.**

VI VILL ATT

**ALLA ELEVER I SKOLAN
SKA FÅ GÅ TILL
BADHUSET
MINST EN GÅNG I VECKAN!**

- ♥ BÄTTRE HÄLSA
- ♥ MER GLÄDJE
- ♥ STARKARE GEMENSKAP

**ETT DOPP
FÖR EN
BÄTTRE
VECKA!**

TILLSAMMANS GÖR VI VÄRLDEN SNÄLLARE

Vi vill ha ett Sverige där:

Alla djur har det bra

Vi tar hand om djur och natur

Vi lär oss visa medkänsla

RÖSTA PÅ DJURPARTIET!

♥ Mer kärlek ♥ Mer omsorg ♥ En bättre värld

Röstsedel

FRUKTPARTIET

Röstsedel

BADHUSPARTIET

Röstsedel

DJURPARTIET